

As you are reading these words, you are taking part in one of the *wonders* of the *natural world*.

(Steven Pinker – The language instinct)

Taalbewustzijn

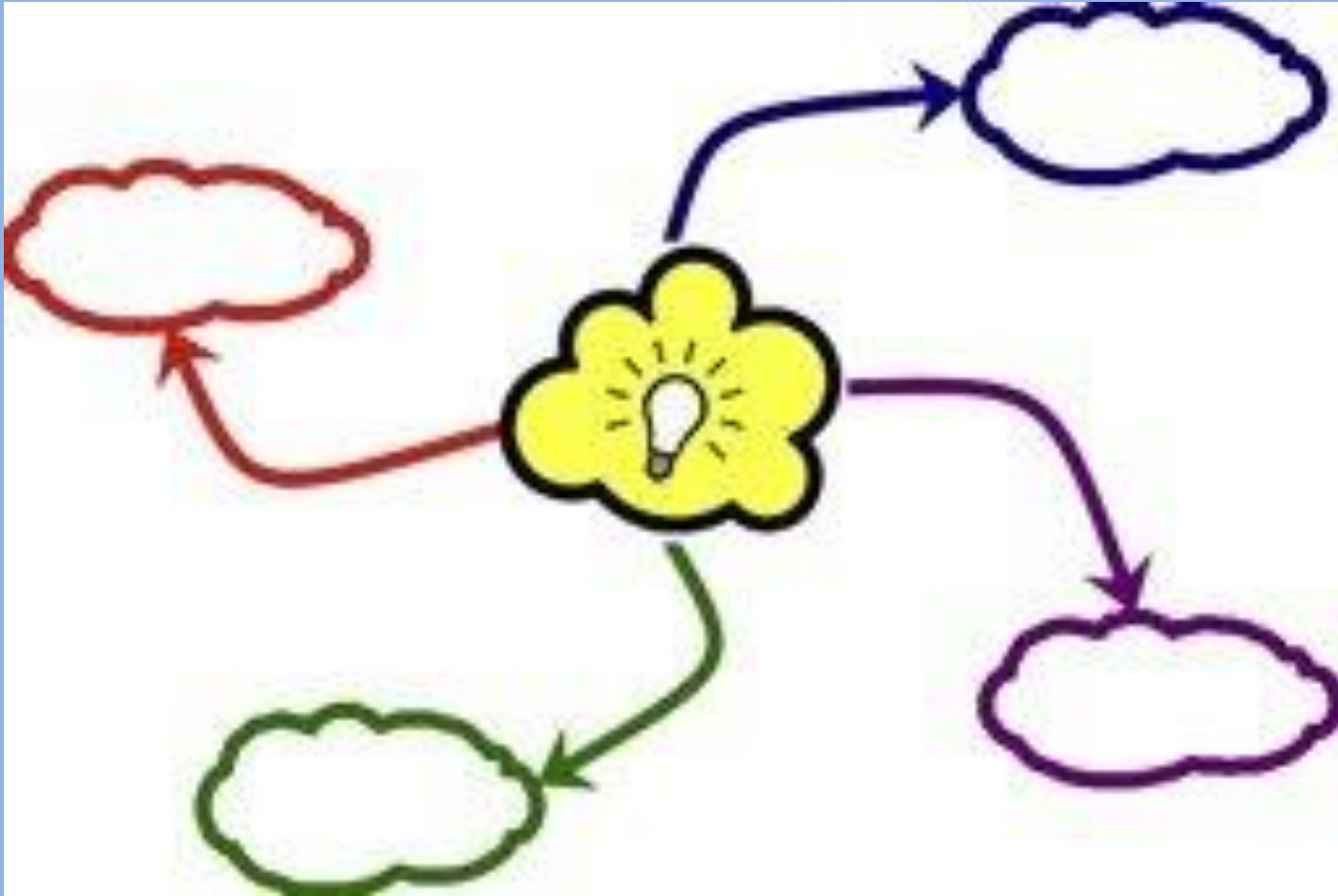
Inhoud in de moderne vreemde talenles

Anna Kaal

aa.kaal@vu.nl

Vrije Universiteit Amsterdam

Wat is *Taal*?

“I see a guy who seems to pause and dig for the more precise and better language he wants to use, and never finds it. It’s the same dish — it’s a grilled cheese sandwich rhetorically over and over again.” (Alec Baldwin)

“He reminds me of, like, your drunk uncle at a wedding who gets up and starts talking and just loves the crowd and just goes on and on and on and says whatever he can to get a reaction.”
(Susan Sarandon)

Metaforen

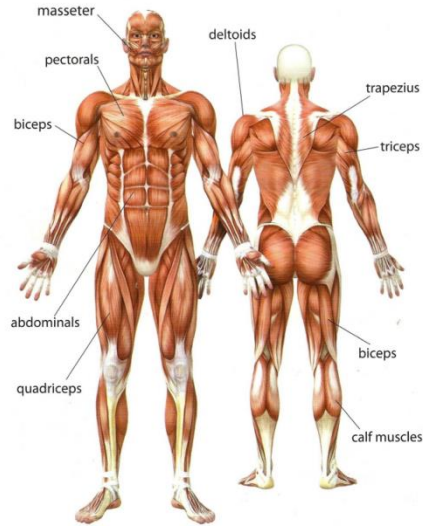
- Onderzoek doen naar de eigen lespraktijk is als... een avonturenverhaal, omdat...
- Meedoen aan een workshopdag is als het uitkiezen van de nootjes uit de studentenhaver, omdat...
- Leerlingen lesgeven is als..., omdat...

Om meer abstracte begrippen uit te leggen gebruiken we **metaforen**:

- A is als B => we vergelijken A met B om A te verduidelijken.
- B behoort tot een ander semantisch domein
  - Dus: het leven is als een droom ✓
  - Dus: het leven is als dagen vol gebeurtenissen ✗

Wat is taal?

Reflectie

- Wat hebben we net gedaan? Met welk resultaat?
- Komen de definities van taal terug in jouw taalonderwijs? Hoe?

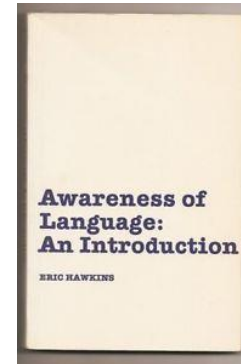
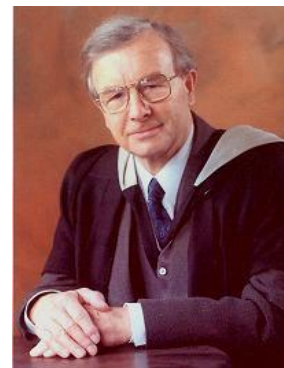
Language Awareness is the **explicit knowledge about language, and conscious perception and sensitivity in language learning, language teaching and language USE (ALA website)**

Waarom Taalbewustzijn?

- “People cannot be effective citizens in a democratic society if their education cuts them off from critical consciousness of key elements within their physical or social environment. If we are committed to education establishing resources for citizenship, critical awareness of the language practices of one’s speech community is an entitlement” (Fairclough, 1992/2014, p.6)
- “[E]ven though language is fascinating to children and grownups alike, and a constant focus of attention and comment, in school it is often stripped of precisely those things that make it interesting. It is almost a general rule that language is interesting when it’s used, but boring when it’s taught” (Van Lier & Corson 1997: xii)

Hawkins (1984)

Awareness of Language: An Introduction

- Nieuw element in curriculum: leren taal te begrijpen
  - Patronen in taal leren herkennen
  - Creativiteit met taal aanwakkeren
  - Tegengaan van vooroordelen over vreemde talen (benutten van diversiteit in de klas)
  - Wapenen tegen manipulatief taalgebruik
  - Leren taalleren
- Vakoverstijgend onderwijs – creëren van samenhang tussen eilandjes
- Gebruiken van de samenleving om onderwijs ‘relevant’ te maken (taal is overal)
- Taalonderwijs leuker maken!
  - “Everyday miracle of human language” – challenge pupils to ask questions about language

Meer betekenis?

Ons onderwijs2032
Eindadvies

Manifest Nederlands op school

Meer inhoud, meer plezier, beter resultaat

Het schoolvak Nederlands is een belangrijk vak, dat gericht is op de ontwikkeling van taalvaardigheid en geleerdheid. Veel docenten Nederlands geven heel inspirerend en boeiend les, maar toch is niemand echt helemaal tevreden over het vak. Veel leerlingen vinden Nederlands saai en docenten tijden vaak onder meer werkloos. Meer algemeen is de kritiek dat programma's heel te weinig inhoud, te niet uitlagend genoeg, en het al te veel doornig van bij de maatschappelijke eisen voor taalvaardigheid en geleerdheid. Dat moet en kan beter.

Het doel van bewuste geleerdheid is vooral in een aantal stellingen, die meder docenten op een breid draagvlak lijken te mogen rekenen. In november 2015, verspreide 75% van de Nederlandse zich erachter bij een peiling op de conferentie Het Schoolvak Nederland.

Dit vraagt om een fundamentele herziening van het curriculum Nederlands, een herziening die docenten ondersteunt in hun streven naar betere resultaten en aantrekkelijk en betekenisvol les- en leeractiviteiten.

In een heel diverse rubriek 'interview' oevering plaatsgemaakt tussen docenten, wetenschappers, didactici, onderwijsgebruikers en vertel bij het schoolvak Nederlands betrokken instellingen. Het de discussie bleek een grote consensus over de richting waarin het vak verder ontwikkeld en verrijkt moet worden, het moet meer gaan om bewuste taalvaardigheid en bewuste literaire competentie. Kortom: **bewuste geleerdheid**.

Vakdidactiek
Geesteswetenschappen

Manifest Nederlands op school

Stellingen

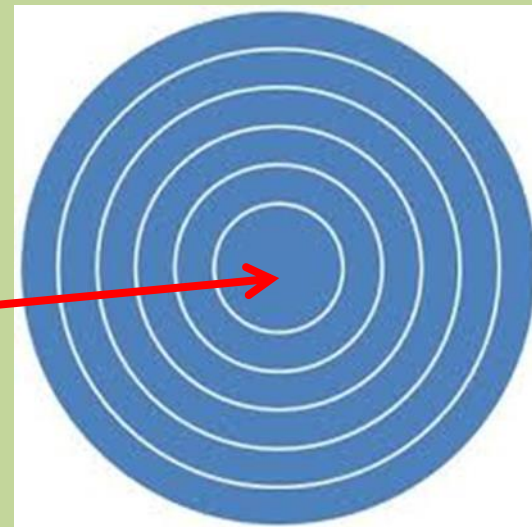
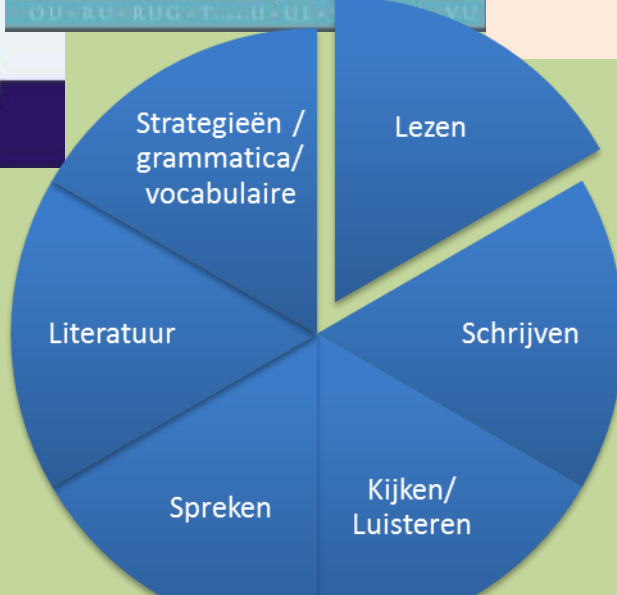
“Al te vaak wordt gedacht dat een taalstudie niets anders is dan een taalcursus, alsof sterrenkunde niets anders zou zijn dan sterrenkijken. Dit misverstand moet zo snel mogelijk uit de wereld worden uitgeholpen. Dat kan alleen als de alfavakken als wetenschappen worden behandeld in het middelbaar onderwijs” (Rens Bod, NRC 7 maart 2015).

OPINIE&DEBAT

De instorting van de talen aan de universiteit is te wijten aan schraal middelbaar onderwijs.

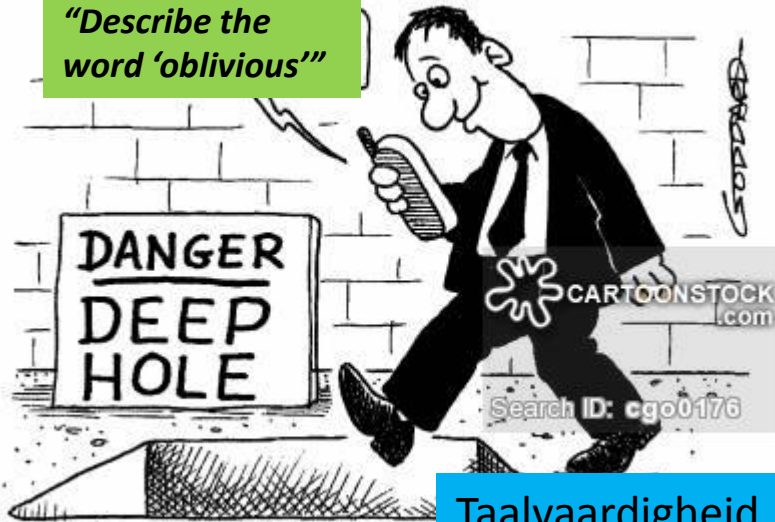
Rens Bod en Ad Verhoeven

Speciaal
De universiteit in cijfers en meningen

Nieuw doel: naast communicatie -> meer taalbewustzijn!

"Describe the word 'oblivious'"

Taalvaardigheid

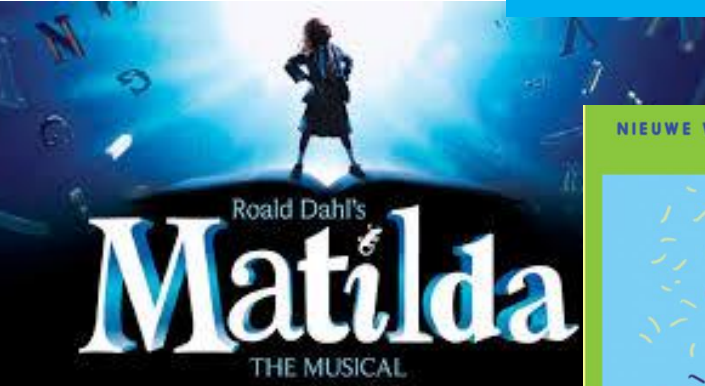
Taal en creativiteit

Als je leerlingen in tweetallen of in groepjes laat praten in de vreemde taal, nemen ze elkaars fouten over.

Taal leren

Taal als (multimodaal) communicatiemiddel

"a musical that is choc-full of fantastical treats to dazzle your senses"

"Oy!"

<http://taalmuseumleiden.nl/>

Jabberwocky by Lewis Carroll

'Twas brillig, and the slithy toves
Did gyre and gimble in the wabe:
All mimsy were the borogoves,
And the mome raths outgrabe.

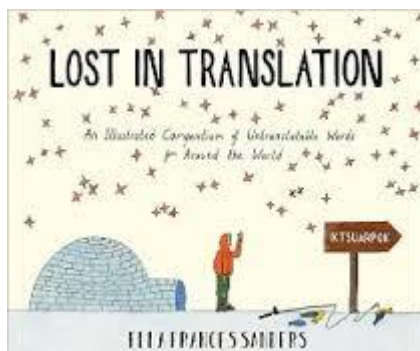
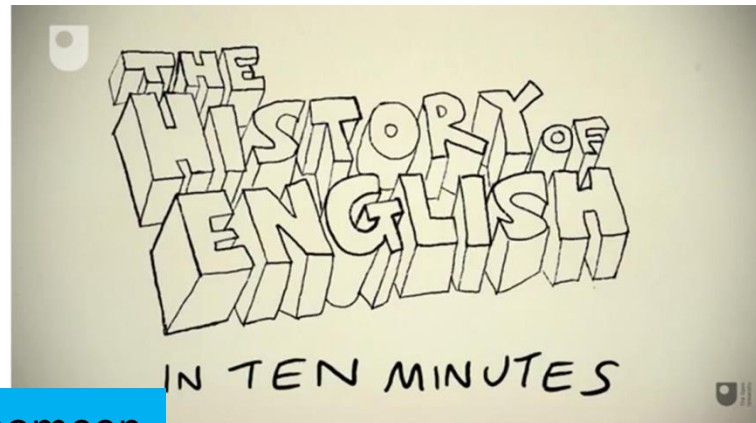
"Beware the Jabberwock, my son!
The jaws that bite, the claws that catch!
Beware the Jubjub bird, and shun
The frumious Bandersnatch!"

He took his vorpal sword in hand;
The vorpal blade went snicker-snack!
He left it dead, and with its head
He went galumphing back.

What context clues helped you determine the meaning of those words?

Taal als fenomeen

Taal en cultuur

GEZELLIG

adj. Describes much more than just coziness - a positive warm emotion or feeling rather than just something physical - and connotes time spent with loved ones, togetherness.

binnenpretje

(n.) the amusement felt upon thinking about something funny one often starts smiling or giggling all by himself, but it can't be shared with others for some reason

QUOTING SHAKESPEARE

IF YOU CANNOT UNDERSTAND MY ARGUMENT, AND DECLARE: it's Greek to me, you are quoting Shakespeare. If you claim to be more sinned against than sinning, you are quoting Shakespeare. If you act more in sorrow than in anger, if your wish is father to the thought, if your lost property has vanished into thin air, you are quoting Shakespeare. If you have ever refused to budge an inch or suffered from green-eyed jealousy, if you have played fast and loose, if you have been tongue-tied - a tower of strength - hoodwinked or in a pickle, if you have knitted your brows - made a virtue of necessity, insisted on fair play - slept not one wink - stood on ceremony - danced attendance on your lord and master - laughed yourself into stitches, had short shrift - cold comfort, or too much of a good thing, if you have seen better days, or lived in a fool's paradise, why, be that as it may, the more fool you, for it is a forgone conclusion that you are as good luck would have it, quoting Shakespeare. If you think it is early days and clear out bag and baggage, if you think it is high time, and that that is the long and short of it, if you believe that the game is up, and that truth will out, even if it involves your own flesh and blood, if you lie low till the crack of doom because you suspect foul play, if you have teeth set on edge at one fell swoop - without rhyme or reason, then to give the devil his due if the truth were known for surely you have a tongue in your head, you are quoting Shakespeare. EVEN If you bid me good riddance and send me packing, if you wish I was dead as a doornail, if you think I am an eyesore - a laughing stock - the devil incarnate - a stony-hearted villain - bloody-minded, or a blinking idiot, then by Jove - O Lord - tut, tut! - For goodness' sake - what the dickens! - but me no buts - it is all one to me, for you are quoting Shakespeare...

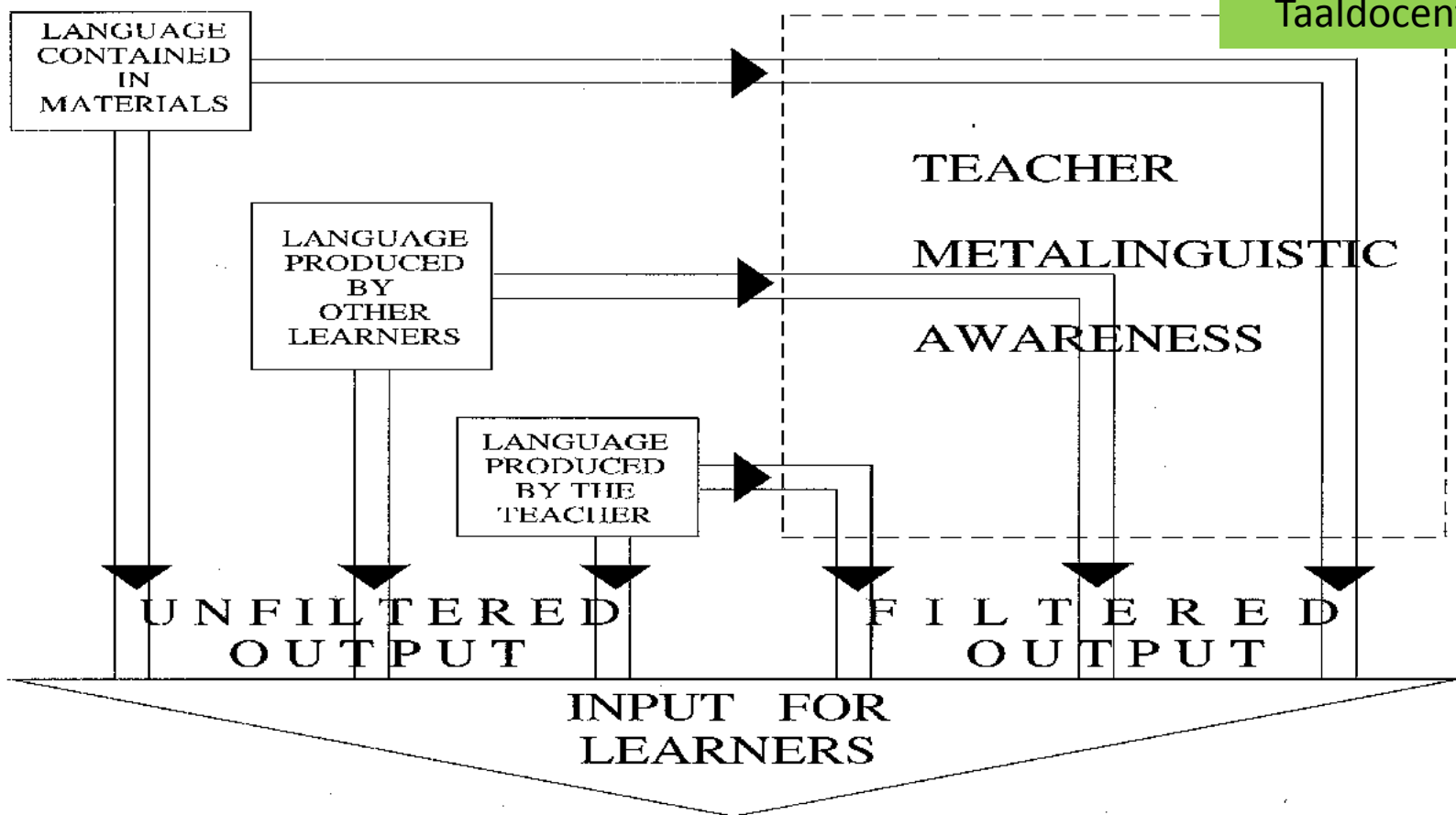
BERNARD LEVIN

Wat is daarvoor nodig?

Taalgebruiker
Taalanalyst
Taaldocent

Andrews (2008). Teacher Language Awareness.

the way he uses **language**

zelfs als de ideeën en feiten die het onderbouwen vals, rascistisch of gewoon onbegrijpelijk zijn.

<http://digg.com/video/donald-trump-linguistics-answer-question>

Jabberwocky by Lewis Carroll

'Twas brillig, and the slithy toves
Did gyre and gimble in the wabe:
All mimsy were the borogoves,
And the mome raths outgrabe.

“Beware the Jabberwock, my son!
The jaws that bite, the claws that catch!
Beware the Jubjub bird, and shun
The frumious Bandersnatch!”

He took his vorpal sword in hand;
The vorpal blade went snicker-snack!
He left it dead, and with its head
He went galumphing back.

What do you notice about the poem?

What can you say about the words you don't know?

Try to describe the meaning of the following words: slithy, borogoves, frumious, gallumphing. What context clues helped you determine the meaning of those words?

Replace the nonsense words with existing English words and rewrite the poem.

Now find another classmate and discuss your answers. What differences and similarities do you observe?

Onderzoek: Metaforen voor taal

- Metaphor Elicitation (Jin & Cortazzi, 2009; Wan & Low, 2015)
- 116 leerlingen (eerste, vierde en zesde klas)
- Metaforen voor taal
- Waarom: om taalbewustzijn en motivatie te verbeteren!
  - “trying to think of a metaphor has the effect of raising awareness in the thinker’s mind” (Low, 2015).

Language is like playing chess, because....

- You can use it in such a way that you are at an advantage
- You don't know how the other person will react to your decisions
- It is difficult to use when you don't know the rules
- You can sometimes get stuck and end up in a stalemate
- If you master the game, you can do anything
- Every piece is unique; the similar pieces are like languages that are related

Eerste bevindingen

- 75 % van de leerlingen zegt dat ze een nieuw perspectief op taal hebben gekregen
- Leerlingen zijn het erover eens dat kennis over taal belangrijk is, bijv. in politiek en voor burgerschap
- 60% van de leerlingen vinden dat je veel over taal leert op school, MAAR...: 30% is het daar helemaal niet mee eens
- Na de les gingen een aantal leerlingen enthousiast met de docent in gesprek over het onderwerp

Brainstorm taalbewustzijn in de les

- Bedenk een voorbeeld van een taalfenomeen dat je interesseert en waar je iets mee zou willen doen in je lessen
- Welk leerdoel zie je voor je?
- Kan hier de context van de leerling bij betrokken worden? / Actualiteiten?
- Is het de moeite waard om dit samen met andere talen te doen?

De nabije toekomst....

- PLG's over Taalbewustzijn vanaf september
- ALA Conference juli 2018 in Amsterdam

References

- Andrews, S. J. (2008). *Teacher language awareness* (pp. 2038-2049). Springer US.
- Fairclough, N. (1992/2014). *Critical language awareness*. Routledge.
- Hawkins, E. (1984). *Awareness of language: An introduction*.
- Pinker, S. (1994). *The Language Instinct*. New York: William Morrow and Company.
- Van Lier, L., & Corson, D. (1999). *Knowledge about language: 6* (Vol. 6). Springer Science & Business Media.
- Jin, L., & Cortazzi, M. (2011). More than a journey: 'Learning' in the metaphors of Chinese students and teachers. In *Researching Chinese Learners* (pp. 67-92). Palgrave Macmillan UK.
- Wan, W. & Low, G. (2015). *Elicited Metaphor Analysis in Educational Discourse*. Amsterdam: John Benjamins.

